

Učinci i izazovi provođenja horizontalnih i vertikalnih revizija

mr.sc. **Niko Raič**,

načelnik Sektora za harmonizaciju razvoja sustava unutarnjih
kontrola, Ministarstvo financija, Republika Hrvatska

Sadržaj

1. Regulatorni okvir
2. Obavljanje zajedničkih revizija
3. Primjeri
4. Iskustva Središnje harmonizacijske jedinice

Regulatorni okvir

- Provođenje horizontalnih i vertikalnih revizija u javnom sektoru Republike Hrvatske uređeno je odredbama **Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru** (Narodne novine, br. 42/16 i 77/19)
- Središnja harmonizacijska jedinica izradila je **Uputu za pripremu provedbe revizije horizontalnog i vertikalnog procesa, obradu podataka i izradu objedinjenog revizijskog izvješća** koja sadrži i obrasce za:
 - pripremu provedbe revizije
 - obradu podataka o provedenoj reviziji
 - izradu objedinjenog revizijskog izvješća

Obavljanje revizija horizontalnih procesa (Pravilnik, čl. 24)

- Revizije **horizontalnih** procesa obavljaju se radi procjene sustava unutarnjih kontrola u **istovrsnim** procesima ili zajedničkim programima, projektima, aktivnostima koji se provode kod **dvije ili više institucija**

Horizontalne revizije

MINISTARSTVO **A**

MINISTARSTVO **B**

MINISTARSTVO **C**

ŽUPANIJA **A**

ŽUPANIJA **B**

ŽUPANIJA **C**

TRGOVAČKO
DRUŠTVO **A**

TRGOVAČKO
DRUŠTVO **B**

TRGOVAČKO
DRUŠTVO **C**

Na prijedlog ministra financija ili odgovorne osobe institucije

Suglasnost svih uključenih institucija
Sporazum između uključenih institucija

Obavljanje revizije vertikalnih procesa (Pravilnik, čl. 25)

- Revizije **vertikalnih** procesa obavljaju se radi procjene sustava unutarnjih kontrola u procesima ili zajedničkim programima, projektima, aktivnostima koji se provode **između dvije ili više institucija međusobno povezanih vlasništvom i/ili načinom financiranja**

Vertikalna revizija

Kriteriji za odabir teme revizije horizontalnog ili vertikalnog procesa

- Rizici koji proizlaze iz:
 - Analize Izjava o fiskalnoj odgovornosti
 - Analiza nalaza/izvješća Državnog ureda za reviziju
 - Područja financijski vrlo značajnih za državni proračun (subvencije, koncesije, javna nabava, prisilna naplata pravomoćnih sudskih presuda i sl.)
 - Uvođenja novih “mjera” (centralizirana javna nabava)
 - Velikog broja proračunskih korisnika iz nadležnosti razdjela

Ciljevi obavljanja zajedničkih revizija

POJEDINAČNA REVIZIJA

Procijeniti sustav
unutarnjih kontrola
uspostavljen od
strane rukovodstva
u revidiranom
procesu

Dati mišljenje o
adekvatnosti
postojećeg
kontrolnog
mekhanizma

Dati preporuke za
poboljšanje

ZAJEDNIČKA REVIZIJA

Dobivanje općeg
pregleda kontrolnih
mekhanizama u
revidiranom
procesu

Utvrdjivanje
sustavnih slabosti
čije rješavanje
izlazi iz nadležnosti
institucija u kojima
se obavlja revizija

Podloga za
inicijativu za
pokretanje daljnjih
aktivnosti

Ciljevi zajedničkih revizija

- Primjeri mogućih daljnjih aktivnosti za koje horizontalna/vertikalna revizija daje podlogu:
 - Izmjena zakonodavnog okvira kojim se uređuje upravljanje proračunskim sredstvima
 - Uspostava centralne baze podataka
 - Osiguranje ujednačenih procesa i standardiziranih obrazaca
 - Sustavno praćenje i kontrola namjenskog korištenja proračunskih sredstava
 - Pisane procedure
 - Projekcija budućih potreba na temelju prethodno provedenih analiza

Priprema i koordinacija

- **Sporazum između predlagatelja i institucija uključenih u obavljanje revizije horizontalnih ili vertikalnih procesa uređuje:**
 1. Obavljanje revizije horizontalnih / vertikalnih procesa
 2. Način koordinacije aktivnosti pri obavljanju revizije
 3. Dostavu revizijskih izvješća
 4. Druga pitanja koja se smatraju potrebnim

Priprema i koordinacija

- Za pripremu i koordinaciju provedbe revizije nadležan je:
 - korisnik proračuna (predlagatelj) na čiji je prijedlog pokrenuta revizija → **unutarnja revizija predlagatelja**
 - ministar financija ako je revizija pokrenuta temeljem prijedloga Vijeća za sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru → **Središnja harmonizacijska jedinica**
- Za potrebe pripreme i koordinacije provedbe donosi se **Akcijski plan**
- Ako je u provedbu revizije uključen veći broj korisnika proračuna, može se imenovati **Radna skupina** (Odluka o imenovanju članova radne skupine za pripremu i koordinaciju provedbe predmetne revizije)

Rukovoditelji uključenih jedinica za unutarnju reviziju

- **Rukovoditelji jedinica za unutarnju reviziju** uključeni u provedbu revizije u obvezi su popuniti obrazac Sažetak konačnoga revizijskog izvješća i dostaviti ga tijelu za izradu objedinjenoga revizijskog izvješća
- U ***Sažetku konačnoga revizijskog izvješća*** treba navesti:
 - revizijsko mišljenje
 - glavne rizike
 - sažetke nalaza
 - prihvaćene preporuke
 - rokove za provedbu preporuka

Izrada objedinjenoga revizorskog izvješća

- Objedinjeno revizijsko izvješće sastavlja tijelo koje je zaduženo za njegovu izradu u Sporazumu o provedbi revizije horizontalnog / vertikalnog procesa
- **Sadržaj Objedinjenog revizijskog izvješća:**
 - Uvod
 - Osnova za provedbu revizije
 - Razdoblje provedbe revizije
 - Korisnici proračuna u kojima je revizija provedena
 - Cilj revizije
 - Opseg revizije
 - Opis revidiranog procesa/programa/projekta/aktivnosti
 - Metodologija rada
 - Sažetak nalaza i preporuka
 - Zaključak
 - Dodaci
 - Objedinjeni sažetci konačnih revizijskih izvješća

Pregled obavljenih revizija horizontalnih i vertikalnih procesa

2010. – 2023. **12** revizija:
8 revizija horizontalnih procesa
4 revizije vertikalnih procesa

Revizije horizontalnih procesa

- **HORIZONTALNA REVIZIJA U PROCESU SUBVENCIIJA**
 - **Uključene institucije:** Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
 - **Razdoblje provođenja revizije:** lipanj – listopad 2010.
- **HORIZONTALNA REVIZIJA U PROCESU STRATEŠKOG PLANIRANJA**
 - **Uključene institucije:** Ministarstvo obrane, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
 - **Razdoblje provođenja revizije:** ožujak – lipanj 2011.
- **HORIZONTALNA REVIZIJA PROCESA KONCESIJA NAD POMORSKIM DOBROM**
 - **Uključene institucije:** Ministarstvo financija, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, županije
 - **Razdoblje provođenja revizije:** lipanj – prosinac 2013.

Revizije horizontalnih procesa

- **UNUTARNJA REVIZIJA HORIZONTALNOG PROCESA PRIJENOSA SREDSTAVA DRUGIM KORISNICIMA PRORAČUNA IZ NADLEŽNOSTI ISTOG PRORAČUNA**
 - **Uključene institucije:** Ministarstvo kulture, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo zdravstva
 - **Razdoblje provođenja revizije:** siječanj-svibanj 2020.
- **REVIZIJA HORIZONTALNOG PROCESA POSTUPKA PODMIRENJA OBVEZA PO PRAVOMOĆNIM SUDSKIM PRESUDAMA**
 - **Uključene institucije:** Ministarstvo obrane RH, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo turizma, Ministarstvo financija – Porezna uprava, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje
 - **Razdoblje provođenja revizije:** ožujak – svibanj 2020.

Revizije horizontalnih procesa

- **OPĆI PREGLED KONTROLNIH MEHANIZAMA U HORIZONTALNOM PROCESU PLANIRANJA I PLAĆANJA ČLANARINA I NORMI S NAGLASKOM NA ANALIZU POTREBA I KORISTI I MOGUĆIM UŠTEDAMA**
 - **Uključene institucije:** Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo obrane RH, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo znanosti i obrazovanja
 - **Razdoblje provođenja revizije:** siječanj-svibanj 2022.
- **UNUTARNJA REVIZIJA PROCESA NABAVE KOD PRAVNIH OSOBA OD POSEBNOG INTERESA ZA REPUBLIKU HRVATSKU**
 - **Uključene institucije:** pravne osobe od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, utvrđene Odlukom o pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku - 36 pravnih osoba (Narodne novine, broj 147/2021) - koje imaju uspostavljenu unutarnju reviziju
 - **Razdoblje provođenja revizije:** 2023.

Revizije vertikalnih procesa

- **VERTIKALNA REVIZIJA PROCESA PRORAČUNSKOG FINANCIRANJA POMOĆI I NAKNADA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI**
 - **Uključene institucije:** Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Centri za socijalnu skrb
 - **Razdoblje provođenja revizije:** svibanj – srpanj 2010.
- **VERTIKALNA REVIZIJA PROCESA IZRADE FINANCIJSKOG PLANA MINISTARSTVA PRAVOSUĐA I PRORAČUNSKIH KORISNIKA RAZINE GLAVA U RAZDJELU MINISTARSTVA PRAVOSUĐA**
 - **Uključene institucije:** Ministarstvo pravosuđa i proračunski korisnici razine glava u razdjelu Ministarstva pravosuđa
 - **Razdoblje provođenja revizije:** svibanj – studeni 2011.

Revizije vertikalnih procesa

- **VERTIKALNA REVIZIJA PROCESA CENTRALIZIRANE JAVNE NABAVE U SUSTAVU ZDRAVSTVA**
 - **Uključene institucije:** Ministarstvo zdravstva, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Klinički bolnički centri
 - **Razdoblje provođenja revizije:** rujan – studeni 2013.
- **REVIZIJA VERTIKALNOG PROCESA UPRAVLJANJA LIJEKOVIMA**
 - **Uključene institucije:** Ministarstvo zdravstva, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Klinički bolnički centar Zagreb, Klinički bolnički centar Rijeka, Klinički bolnički centar Split, Klinički bolnički centar Osijek, Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice
 - **Razdoblje provođenja revizije:** ožujak – lipanj 2023.

Iskustva Središnje harmonizacijske jedinice

- Preuzeti inicijativu za pokretanje zajedničke revizije (Ministarstvo financija)
- Sastaviti radnu skupinu (voditelji jedinica za unutarnju reviziju uključenih institucija + predstavnici Središnje harmonizacijske jedinice)
- Izraditi Akcijski plan obavljanja revizije
- Redovita komunikacija
- Usuglasiti sve bitne značajke revizije (opseg, glavni rizici, veličina uzorka ...)
- Uz konačno revizijsko izvješće traži se u tabličnom prikazu:
 - Pregled pozitivnih nalaza
 - Pregled nalaza s opisom preporuka
 - Podaci bitni za cjelokupnu reviziju (populacija - uzorak, financijske vrijednosti, brožčani prikazi odstupanja ...)

Prednosti obavljanja horizontalnih / vertikalnih revizija

- Timski rad
- Veće kompetencije revizora
- Ciljano usmjeravanje revizorskih resursa na značajna/rizična područja
- Sustavan pristup reviziji (usmjeravanje rada, traženje odgovora)
- Opći pregled sustava unutarnjih kontrola
- Poduzimanje daljnjih mjera kao rezultat provedene revizije

Hvala na pažnji!

mr.sc. Niko Raič, načelnik Sektora za harmonizaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola, niko.raic@mfin.hr